

2023/2287

24.10.2023

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2023/2287

ze dne 23. října 2023,

o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Nigeru

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 29 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 28. července 2023 vydala Rada bezpečnosti OSN prohlášení, v němž důrazně odsoudila snahy o protiústavní změnu legitimní vlády Nigerské republiky (dále jen „Niger“) ze dne 26. července 2023. Členové Rady bezpečnosti OSN vyzvali k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění demokraticky zvoleného prezidenta republiky Mohameda Bazouma a zdůraznili naléhavou potřebu obnovení ústavního pořádku v Nigeru. Členové Rady bezpečnosti OSN rovněž vyjádřili podporu zprostředkovatelskému úsilí na úrovni regionu a kontinentu.
- (2) Dne 28. července 2023 vydal vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) jménem Unie prohlášení k situaci v Nigeru, v němž odsoudil státní převrat, který představuje závažný útok na stabilitu a demokracii této země. Vysoký představitel uvedl, že jakékoli narušení ústavního pořádku bude mít důsledky pro spolupráci mezi Uníí a Nigerem, a vyjádřil podporu úsilí Hospodářského společenství států západní Afriky (ECOWAS) o okamžitý návrat k ústavnímu pořádku v Nigeru.
- (3) Dne 29. července 2023 oznámil vysoký představitel pozastavení rozpočtové podpory Unie pro Niger a ukončení veškeré spolupráce mezi Uníí a Nigerem v oblasti obrany a bezpečnosti.
- (4) Dne 30. července 2023 vydal orgán hlav států a předsedů vlád ECOWAS prohlášení, v němž odsoudil pokus o státní převrat a potvrdil, že prezident Bazoum zůstává legitimně zvoleným prezidentem Nigeru. Hlavy států a předsedové vlád ECOWAS navíc rozhodli o řadě opatření, včetně uzavření pozemních a vzdušných hranic mezi členskými státy ECOWAS a Nigerem, zavedení bezletové zóny pro všechny komerční lety do Nigeru a z Nigeru, pozastavení všech obchodních a finančních transakcí mezi členskými státy ECOWAS a Nigerem, zmrazení majetku Nigerské republiky drženého v centrálních bankách členských států ECOWAS, jakož i státního majetku Nigeru drženého v komerčních bankách nacházejících se v členských státech ECOWAS, pozastavení finanční pomoci Nigeru a finančních transakcí regionálních finančních institucí s Nigerem a uvalení zákazu cestování a zmrazení majetku vojenských činitelů zapojených do pokusu o státní převrat.
- (5) Dne 10. srpna 2023 vydal orgán hlav států a předsedů vlád ECOWAS další prohlášení, v němž pokus o státní převrat a pokračující zadržování prezidenta Bazouma znovu důrazně odsoudil a nařídil rozmístění pohotovostních sil ECOWAS s cílem obnovit ústavní pořádek v Nigeru.
- (6) Dne 12. srpna 2023 vydal vysoký představitel jménem Unie prohlášení k situaci v Nigeru, v němž zopakoval výzvu k návratu k ústavnímu pořádku, vyjádřil podporu úsilí ECOWAS, mimo jiné zavedením nového režimu individuálních omezujících opatření, a vyzval k propuštění prezidenta Bazouma a jeho rodiny.
- (7) Dne 14. srpna 2023 vydala Rada míru a bezpečnosti Africké unie (AU) prohlášení, v němž vyjádřila hluboké znepokojení nad alarmujícím opětovným nárůstem vojenských převratů, které ohrožují demokracii, mír, bezpečnost a stabilitu na africkém kontinentu, opětovně vyzdvihla nulovou toleranci AU vůči neústavním změnám vlády, nanejvýš důrazně odsoudila vojenský převrat v Nigeru, požadovala okamžité a bezpodmínečné propuštění prezidenta Bazouma a ocenila úsilí ECOWAS.

- (8) Vzhledem k závažnosti situace, která představuje hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost v regionu, je vhodné vytvořit zvláštní rámec omezujících opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům nebo orgánům odpovědným za činnosti, jež ohrožují mír, stabilitu a bezpečnost Nigeru, narušují ústavní pořádek, demokracii a právní stát, zejména vůči těm fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům nebo orgánům, které jsou odpovědné za protiprávní zadržování demokraticky uvolněných orgánů, nebo jež představují porušování nebo zneužívání lidských práv či porušování platného mezinárodního humanitárního práva v Nigeru, jakož i vůči fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům, které jsou s nimi spojeny.
- (9) K provedení některých opatření je nezbytná další činnost Unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zabránily vstupu na své území nebo průjezdu přes ně fyzickým osobám:
 - a) které nesou odpovědnost za činnosti nebo politiky, jež ohrožují mír, stabilitu či bezpečnost Nigeru nebo se na těchto činnostech nebo politikách přímo či nepřímo podílejí, podporují je nebo z nich mají prospěch;
 - b) které narušují ústavní pořádek v Nigeru;
 - c) jejichž jednání, politiky nebo činnosti ohrožují demokracii nebo právní stát v Nigeru, a zejména fyzickým osobám, které jsou odpovědné za protiprávní zadržování demokraticky zvolených orgánů Nigeru;
 - d) které jsou zapojeny do plánování, řízení či páchání činů v Nigeru, jež představují porušování nebo zneužívání lidských práv nebo případně porušování mezinárodního humanitárního práva;
 - e) které jsou spojeny s fyzickými osobami uvedenými v písmenech a) až d) nebo s fyzickými nebo právnickými osobami popsanými v čl. 2 odst. 1,
jež jsou uvedeny na seznamu v příloze.
2. Odstavec 1 nezakládá povinnost členského státu odmítnout vstup na své území svým státním příslušníkům.
3. Odstavcem 1 nejsou dotčeny případy, kdy je členský stát vázán povinnostmi podle mezinárodního práva, zejména:
 - a) jako hostitelská země mezinárodní mezivládní organizace,
 - b) jako hostitelská země mezinárodní konference svolané Organizací spojených národů nebo konané pod její záštitou,
 - c) podle mnohostranné dohody o výsadách a imunitách nebo
 - d) podle smlouvy o smíru z roku 1929 (Lateránský pakt) uzavřené mezi Svatým stolcem (Vatikánským městským státem) a Itálií.
4. Odstavec 3 se vztahuje také na případy, kdy je členský stát hostitelskou zemí Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).
5. Rada musí být řádně informována o všech případech, kdy členský stát udělí výjimku podle odstavce 3 nebo 4.
6. Členské státy mohou udělit výjimky z opatření uložených podle odstavce 1, pokud je cesta dotyčné osoby odůvodněna naléhavými humanitárními potřebami nebo účastí na mezivládních zasedáních, včetně zasedání podporovaných nebo pořádaných Uníí, nebo zasedání, jejichž hostitelem je členský stát vykonávající předsednictví úřadu OBSE, je-li politický dialog veden tak, že přímo podporuje politické cíle omezujících opatření, včetně podpory stability a obnovení ústavního pořádku v Nigeru.

7. Členské státy také mohou udělit výjimky z opatření uložených podle odstavce 1, pokud je vstup nebo průjezd dotyčné osoby nezbytný z důvodu soudního řízení.

8. Členský stát, který hodlá udělit výjimku podle odstavce 6 nebo 7, tuto skutečnost oznámí písemně Radě. Výjimka se pokládá za udělenou, pokud jeden nebo více členských států nevznese písemně námitku do dvou pracovních dní od obdržení oznámení o navrhované výjimce. Pokud jeden nebo více členských států vznesou námitku, může o udělení navrhované výjimky Rada rozhodnout kvalifikovanou většinou.

9. Pokud členský stát povolí podle odstavců 3, 4, 6, 7 nebo 8 osobám uvedeným v příloze vstup na své území nebo průjezd přes ně, je takové povolení omezeno na účel, pro který bylo dotčeným osobám uděleno.

Článek 2

1. Zmrazují se veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje, které náleží fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům:

- a) které nesou odpovědnost za činnosti nebo politiky, jež ohrožují mír, stabilitu či bezpečnost Nigeru, nebo se na těchto činnostech nebo politikách přímo či nepřímo podílejí, podporují je nebo z nich mají prospěch;
- b) které narušují ústavní pořádek v Nigeru;
- c) jejichž jednání, politiky nebo činnosti ohrožují demokracii nebo právní stát v Nigeru a zejména právnickým osobám, subjektům či orgánům, které jsou odpovědné za protiprávní zadržování demokraticky zvolených orgánů Nigeru;
- d) které jsou zapojeny do plánování, řízení či páchání činů v Nigeru, které představují závažné porušování nebo zneužívání lidských práv nebo porušování mezinárodního humanitárního práva;
- e) které jsou spojeny s fyzickými nebo právnickými osobami, subjekty či orgány uvedenými v písmenech a) až d),
jež jsou uvedeny na seznamu v příloze.

2. Žádné finanční prostředky ani hospodářské zdroje se nepřístupní fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům uvedeným v příloze, a to přímo ani nepřímo ani v jejich prospěch.

3. Odchylně od odstavce 1 nebo 2 mohou příslušné orgány členských států povolit uvolnění některých zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů nebo zpřístupnění některých finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů za podmínek, které považují za vhodné, pokud shledají, že tyto finanční prostředky nebo hospodářské zdroje jsou:

- a) nezbytné pro uspokojení základních potřeb osob uvedených v příloze a na nich závislých rodinných příslušníků, včetně úhrad za potraviny, plateb nájemného nebo splácení hypoték, plateb za léky a lékařskou péči, plateb daní, pojistného a poplatků za veřejné služby;
- b) určené výlučně k úhradě přiměřených profesních odměn a k náhradě výdajů spojených s poskytováním právních služeb;
- c) určené výlučně k úhradě poplatků nebo nákladů na běžné vedení nebo správu zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů;
- d) nezbytné pro úhradu mimořádných výdajů, pokud dotčený příslušný orgán oznámí nejpozději dva týdny před udělením povolení příslušným orgánům ostatních členských států a Komisi důvody, proč se domnívá, že by mělo být konkrétní povolení uděleno nebo
- e) určené k platbě na účet diplomatické mise či konzulárního úřadu nebo mezinárodní organizace požívající výsad podle mezinárodního práva nebo k platbě z tohoto účtu, pokud mají být tyto platby použity pro služební účely diplomatické mise či konzulárního úřadu nebo mezinárodní organizace.

Dotčený členský stát informuje ostatní členské státy a Komisi o každém povolení uděleném podle tohoto odstavce do dvou týdnů od jeho udělení.

4. Odchylně od odstavce 1 mohou příslušné orgány členských států povolit uvolnění některých zmrazených finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) finanční prostředky nebo hospodářské zdroje jsou předmětem rozhodčího nálezů, který byl vydán přede dnem zařazení fyzické nebo právnické osoby, subjektu či orgánu podle odstavce 1 na seznam uvedený v příloze, nebo předmětem soudního nebo správního rozhodnutí vydaného v Unii nebo soudního rozhodnutí vykonatelného v dotčeném členském státě, a to před tímto dnem nebo po něm;
- b) finanční prostředky nebo hospodářské zdroje budou použity výlučně k uspokojení nároků zajištěných takovým nálezem či rozhodnutím nebo uznaných jako platné takovým nálezem či rozhodnutím, a to v mezích stanovených použitelnými právními předpisy, kterými se řídí práva osob uplatňujících takové nároky;
- c) náleze či rozhodnutí není ve prospěch fyzické nebo právnické osoby, subjektu či orgánů uvedených v příloze a
- d) uznání nálezů či rozhodnutí není v rozporu s veřejným pořádkem v dotčeném členském státě.

Dotčený členský stát informuje ostatní členské státy a Komisi o každém povolení uděleném podle tohoto odstavce do dvou týdnů od jeho udělení.

5. Odstavec 1 nebrání fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům zařazeným na seznam v příloze provést platbu vyplývající ze smlouvy, dohody nebo závazku, jež byly uzavřeny nebo vznikly před jejich zařazením na seznam, jestliže dotčený členský stát shledal, že tuto platbu přímo ani nepřímo neobdrží fyzická nebo právnická osoba, subjekt či orgán uvedené v odstavci 1.

6. Odstavec 2 se nevztahuje na připsování na zmrazené účty:

- a) úroků nebo jiných výnosů z těchto účtů, pokud se na veškeré takové úroky nebo jiné výnosy nadále vztahují opatření podle odstavce 1.;
- b) plateb splatných podle smluv, dohod nebo závazků, které byly uzavřeny nebo vznikly přede dnem, od něž se na tyto účty vztahují opatření podle odstavců 1 a 2, pokud se na veškeré takové platby nadále vztahují opatření podle odstavce 1; nebo
- c) plateb splatných na základě soudních či správních rozhodnutí nebo rozhodčích nálezů, které byly vydány Unii nebo jsou vykonatelné v dotčeném členském státě, pokud se na veškeré takové platby nadále vztahují opatření podle odstavce 1.

7. Odstavce 1 a 2 se nevztahují na poskytování, zpracování nebo vyplácení finančních prostředků, jiných finančních aktiv nebo hospodářských zdrojů či poskytování zboží a služeb nezbytných k zajištění včasného poskytnutí humanitární pomoci nebo k podpoře jiných činností, které podporují základní lidské potřeby, pokud takovou pomoc poskytují nebo jiné činnosti provádějí:

- a) OSN, včetně jejích programů, fondů a dalších subjektů a orgánů, jakož i její specializované agentury a související organizace;
- b) mezinárodní organizace;
- c) humanitární organizace se statutem pozorovatele ve Valném shromáždění OSN a členové těchto humanitárních organizací;
- d) dvoustranně nebo mnohostranně financované nevládní organizace, které se účastní plánů humanitární reakce OSN, plánů reakce na uprchlíky, jiných výzev OSN nebo humanitárních uskupení koordinovaných Úřadem OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA);
- e) organizace a agentury, kterým Unie udělila osvědčení o humanitárním partnerství nebo které jsou certifikovány nebo uznány členským státem v souladu s vnitrostátními postupy;

- f) specializované agentury členských států; nebo
- g) zaměstnanci, příjemci grantů, dceřiné společnosti nebo prováděcí partneři subjektů uvedených v písmenech a) až f), pokud jednají v těchto funkcích.

8. V případech, na které se nevztahuje odstavce 7, a odchýlně od odstavce 1 nebo 2 tohoto článku mohou příslušné orgány členského státu povolit za podmínek, které považují za vhodné, uvolnění některých zmrazených finančních prostředků či hospodářských zdrojů nebo zpřístupnění určitých finančních prostředků či hospodářských zdrojů, poté co shledaly, že poskytnutí takových finančních prostředků či hospodářských zdrojů je nezbytné pro zajištění včasného poskytnutí humanitární pomoci nebo k podpoře jiných činností, které podporují základní lidské potřeby.

9. Nevydá-li dotčený příslušný orgán do pěti pracovních dnů ode dne obdržení žádosti o povolení uvedené v odstavci 8 zamítavé rozhodnutí, žádost o informace, nebo oznámení o prodloužení této lhůty, považuje se povolení za udělené.

Dotčený členský stát informuje ostatní členské státy a Komisi o každém povolení uděleném podle tohoto článku do čtyř týdnů od jeho udělení.

Článek 3

1. Rada jednomyslně na návrh členského státu nebo vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) schvaluje a mění seznam uvedený v příloze.

2. Rada sdělí dotčené fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu své rozhodnutí podle odstavce 1 včetně důvodů zařazení na seznam, a to buď přímo, je-li známa adresa, nebo zveřejněním oznámení, a tím jim umožní vyjádřit své připomínky.

3. Jsou-li předloženy připomínky nebo nové podstatné důkazy, Rada své rozhodnutí podle odstavce 1 přezkoumá a dotčenou fyzickou nebo právnickou osobu, subjekt či orgán o této skutečnosti informuje.

Článek 4

1. V příloze jsou uvedeny důvody pro zařazení fyzických a právnických osob, subjektů a orgánů podle článků 1 a 2 na seznam.

2. V příloze jsou uvedeny případné dostupné informace nezbytné k identifikaci dotčených fyzických nebo právnických osob, subjektů či orgánů. Pokud jde o fyzické osoby, mohou tyto informace zahrnovat: jména a přezdívký, datum a místo narození, státní příslušnost, číslo pasu a číslo průkazu totožnosti, pohlaví, adresu, je-li známa, a funkci nebo povolání. Pokud jde o právnické osoby, subjekty a orgány, mohou tyto informace zahrnovat: názvy, místo a datum registrace, registrační číslo a místo podnikání.

Článek 5

1. Rada a vysoký představitel mohou zpracovávat osobní údaje za účelem plnění svých úkolů podle tohoto rozhodnutí, zejména:

- a) pokud jde o Radu, za účelem vypracování a přijímání změn přílohy;
- b) pokud jde o vysokého představitele, za účelem vypracování změn přílohy.

2. Rada a vysoký představitel zpracovávají v příslušných případech relevantní údaje, které se týkají trestných činů spáchaných fyzickými osobami zařazenými na seznam či odsouzení za spáchání trestného činu nebo bezpečnostních opatření vztahujících se na tyto osoby, pouze v rozsahu, v jakém je toto zpracování nezbytné pro účely vypracování přílohy.

3. Pro účely tohoto rozhodnutí jsou Rada a vysoký představitel určeni „správcem“ ve smyslu čl. 3 bodu 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ⁽¹⁾ s cílem zajistit, aby dotčené fyzické osoby mohly vykonávat svá práva podle uvedeného nařízení (.).

Článek 6

Nebude uspokojen žádný nárok vyplývající ze smlouvy nebo transakce, jejichž plnění nebo uskutečnění bylo přímo nebo nepřímo, zcela nebo částečně dotčeno opatřeními uloženými tímto rozhodnutím, a to včetně nároků na náhradu škody nebo jiných nároků tohoto druhu, jako je nárok na kompenzaci nebo nárok vyplývající ze záruky, zejména nárok na prodloužení doby platnosti nebo vyplacení dluhopisů, záruk nebo příslibu odškodnění v jakékoli formě, zejména finančních záruk nebo příslibů finančního odškodnění, je-li vznesen:

- a) určenými fyzickými nebo právníckými osobami, subjekty či orgány uvedenými na seznamu v příloze;
- b) fyzickými nebo právníckými osobami, subjekty či orgány jednajících prostřednictvím nebo jménem fyzických nebo právníckých osob, subjektů či orgánů uvedených v písmenu a).

Článek 7

Zakazuje se vědomá nebo úmyslná účast na činnostech, jejichž cílem nebo následkem je obcházení zákazů obsažených v tomto rozhodnutí.

Článek 8

Pro dosažení co největšího účinku opatření stanovených v tomto rozhodnutí podporuje Unie třetí státy v přijímání omezujících opatření podobných těm, která jsou stanovena v tomto rozhodnutí.

Článek 9

Toto rozhodnutí se použije do 24. října 2024.

Toto rozhodnutí je průběžně přezkoumáváno. Pokud Rada usoudí, že cílů tohoto rozhodnutí nebylo dosaženo, prodlouží dobu jeho platnosti, nebo jej změní.

Výjimky uvedené v čl. 2 odst. 7, 8 a 9, které se týkají čl. 2 odst. 1 a 2, jsou podrobovány přezkumu, a to pravidelně alespoň každých 12 měsíců nebo na naléhavou žádost kteréhokoliv členského státu, vysokého představitele nebo Komise v návaznosti na významnou změnu okolností.

Článek 10

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

V Lucemburku dne 23. října 2023.

Za Radu
předseda
J. BORRELL FONTELLES

PŘÍLOHA

Seznam fyzických a právnických osob, subjektů a orgánů podle článků 1 a 2

(...)
